

Tartalmi összefoglaló
Jelentés az EU fejlesztési együttműködésének szerepéről az oktatás és a szakképzés elősegítésében a fejlődő országokban

Jelentéstevő: Hölvényi György

Vezetői összefoglaló

Hölvényi György jelentését 2023. december 13-án **nagy többséggel, 495 szavazattal fogadta el az Európai Parlament Strasbourgi plenáris ülésén.**

A jelentés hangsúlyozza, hogy **Afrikában a gyorsan növekvő fiatal lakosság, a szinte kimeríthetetlen természeti erőforrásokkal együtt hatalmas fejlődési potenciált hordoz magában.** Ennek kibontakoztatásához azonban **szükség van a minőségi oktatásra és szakképzésre.**

A jelentés rámutat arra, hogy a **szakképzett fiatalokra helyben van szükség Afrikában,** a kontinens gazdasági fejlődésére pedig **káros a fiatalok Európába való elvándorlása** (29. paragrafus). Hangsúlyozza a nem állami szervezetek, köztük **vallási szervezetek oktatás biztosításában betöltött szerepét** (S preambulum bekezdés, 27. paragrafus.), a **vallási szervezetekkel való fejlesztési együttműködésre** (28. paragrafus) **valamint az Lisszaboni szerződés 17. cikkeje szerinti párbeszédre szólítja fel az EU delegációit** (31. paragrafus). Mindez nagymértékben növelheti a támogatások felhasználásának hatékonyságát, elősegítve azok célzott eljuttatását a leginkább rászorulókhöz.

A magyar kormány helyben segítséget célul kitűző politikájával összhangban **a jelentés kiemeli, hogy a nagyobb hatékonyság érdekében szorosabb együttműködésre van szükség a helyi szervezetekkel.**

A szöveg elfogadását megelőző tárgyalások során sikerült törölni az abortuszra való utalásokat. A születéshez és szüléshez valamint a szexuális egészséghez kötődően pedig egyetemesen elfogadott dokumentumokra hivatkozik a jelentés. Az iskolai felvilágosítással kapcsolatban a jelentés világosan fogalmaz: **csakis a tényeken alapuló, életkornak megfelelő programok lehetnek részei az uniós fellépésnek**

Összességében a Fejlesztési Bizottság által elfogadott jelentéstervezet egy **reális, a fejlődő országok helyi viszonyait figyelembe vevő politikai állásfoglalás,** amely azt tűzi ki célul, hogy **több afrikai fiatal részesüljön minőségi oktatásban, és valóban helyben, saját közösségeikben járuljanak hozzá a fenntartható fejlődéshez.**

Előzmények:

Hölvényi György, az európai néppárt fejlesztéspolitikai szóvivőjeként a 2019-2024-es parlamenti ciklus kezdete óta prioritásként tekint az oktatás és a szakképzés kérdésre Afrikában. A képviselő az elmúlt években oktatásért felelős állandó jelentéstevőként több fórumon is kiállt a téma fontossága mellett, így az Európai Parlament részéről előadóként részt vett a 2022-es Európai Fejlesztési Napokon (European Development Days) és a 2023-as Európai Humanitárius Fórumon (European Humanitarian Forum) is.

Emellett két közmeghallgatást is szervezett az Európai Parlamentben, amelyek a válsághelyzeti oktatás valamint a szakképzés kérdéseivel foglalkoztak. A képviselő e munka során nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az uniós álláspont kialakítása ne csupán brüsszeli szakpolitikai célkitűzések mentén történjen, hanem afrikai, helyi partnerek bevonásával határozzák meg, mely területeken és milyen fellépéssel fokozható a fejlesztéspolitika hatékonysága, érhető el a legnagyobb eredmény.

Az elmúlt évek munkájának összegzéseként Hölvényi György kezdeményezésére a Fejlesztési Bizottság 2023 elején úgy döntött, megbízza Hölvényit, készítsen jelentést arról, miként tehet többet az Európai Unió azért, hogy az afrikai fiatalok helyben jussanak minőségi oktatáshoz.

Tartalom

A jelentés az oktatáshoz való hozzáférést alapvető emberi jogként kezeli. Egyúttal ráutat arra, hogy Afrikában a gyorsan növekvő fiatal lakosság, a szinte kimeríthetetlen természeti erőforrásokkal együtt hatalmas fejlődési potenciált hordoz magában. Ennek kibontakoztatásához azonban szükség van a minőségi oktatásra és szakképzésre.

Kihívások

A jelentés tényszerű, adat gazdag képet nyújt az oktatás állapotáról a világban, kijelöli a legsürgetőbb kihívásokat mint:

- az iskolán kívüli gyerekek magas száma és a korai iskola elhagyás;
- az oktatás minősége és a képzett tanárok hiánya;
- az iskolai infrastruktúra hiányosságai;
- esélyegyenlőség, lányok és nők oktatáshoz való hozzájutásának támogatása;
- a partnerországok korlátozott anyagi erőforrásai;
- és a fegyveres konfliktusok valamint egyéb természeti katasztrófák hatásai;

Lehetőségek

Rámutat arra, hogy az uniós gazdasági beruházásokhoz nélkülözhetetlen a szakképzett munkaerő helyben való megléte, valamint arra, hogy a megfelelően kialakított szakképzés lehetőséget ad a fejlődő országok fiataljainak saját megélhetésük megteremtésére szülőföldjükön.

A jelentés kiemeli, hogy a szakképzett fiatalokra helyben van szükség Afrikában, a kontinens gazdasági fejlődésére pedig káros a fiatalok Európába való elvándorlása (29. paragrafus).

Hangsúlyozza a nem állami szervezetek, legfőképpen vallási szervezetek oktatás biztosításában betöltött szerepét (S preambulum bekezdés, 27. paragrafus.) a vallási szervezetekkel való fejlesztési együttműködésre (28. paragrafus) valamint az Lisszaboni szerződés 17. cikkeje szerinti párbeszédre szólítja fel az EU delegációit (31. paragrafus).

Mindez nagyban növeli az uniós támogatások felhasználásának hatékonyságát, elősegítve a támogatások célzott eljuttatását a leginkább rászorulókhöz.

A jelentés emellett felhívja arra a figyelmet, hogy a szaporodó és elhúzódó válságok egyre több iskoláskorú fiatalt érintenek. Ennek kapcsán a humanitárius válságokban érintett fiatalok képzésének fontosságát, úgy is mint a radikalizáció megelőzésének eszköze.

A jelentés bátorítja az európai és afrikai szakemberek közötti tapasztalatszerzést, illetve a kölcsönösségen alapuló egyetemi és tudományos programok megvalósulását.

Uniós források felhasználása

A helyi szervezetekkel való együttműködés erősítése mellett a jelentés további állásfoglalást tartalmaz az uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozóan.

A jelentés tartalmazza az Európai Parlament politikai állásfoglalását azt illetően, hogy miként javítható az unió oktatást támogató fejlesztési szerepvállalása a harmadik országokban. Ezzel kapcsolatban felszólítja a Bizottságot, hogy határozzon meg végrehajtási stratégiát a fejlesztési költségvetés legalább 10%-át kitevő (megközelítőleg 8 milliárd euró), oktatást támogató programokat illetően. Emellett pedig egy az eddigieknél eredmény orientáltabb pénzügyi tervezést javasol. Hangsúlyozza, hogy a nagyobb hatékonyság érdekében szorosabb együttműködésre van szükség a helyi szervezetekkel.

Pénzügyi erőforrások megteremtése

A jelentés felismeri, hogy az oktatáshoz való hozzáférés biztosítása terén komoly problémát jelent a pénzügyi erőforrások hiánya. Válsághelyzeti oktatás terén ez azt jelenti, hogy a szükséges anyagi erőforrások 78%-a hiányzik. A „klasszikus” iskolai oktatás terén pedig a szükséges források mintegy 21%-a, 97 milliárd dollár hiányzik globális szinten. Ez pusztán költségvetési forrásokkal, közpénzből nem fedezhető. Ezért szükség van a magánszektor megfelelő keretek között történő bevonására, valamint arra, hogy a fejlődő országok maguk is vállaljanak kötelezettséget, lehetőségeikhez mérten, költségvetésük tervezésekor az oktatás támogatására. Ily módon biztosítható, hogy a partner országokban is meglegyen a szükséges elköteleződés az oktatás támogatására.

Iskolai felvilágosítás kérdése

A baloldali politikai frakciók a jelentést megkísérelték saját ideológiai céljaikra felhasználni. Módosító indítványaikkal a harmadik országokra akarták rákényszeríteni az abortuszról alkotott elképzeléseiket valamint a gyermekek iskolai szexuális felvilágosítását civil szervezetekere bízták volna. A tárgyalások során sikerült elérni, hogy az ideológiai elképzelések helyett a tények határozzák meg az elfogadott szöveget.

Az abortuszra való utalásokat sikerült törölni. A születéshez és szüléshez valamint a szexuális egészséghez kötődően pedig egyetemlegesen elfogadott dokumentumokra hivatkozik a jelentés. Az iskolai felvilágosítással kapcsolatban a jelentés világosan fogalmaz: csakis a tényeken alapuló, életkornak megfelelő programok lehetnek részei az uniós fellépésnek. Ez azonban minden országnak saját nemzeti kompetenciája!

Összességében a Fejlesztési Bizottság által elfogadott jelentéstervezet egy reális, a fejlődő országok helyi viszonyait figyelembe vevő politikai állásfoglalás, amely azt tűzi ki célul, hogy több afrikai fiatal részesüljön minőségi oktatásban, és valóban helyben, saját közösségeikben járuljanak hozzá a fenntartható fejlődéshez.